

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 167/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti oznámeniu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. k. 19575/2022/141 z 12. januára 2023 a uzneseniam Okresného súdu Humenné č. k. 3 T 129/2016 z 23. októbra 2017, zo 14. februára 2018 a z 9. júla 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práv zaručených čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) oznámením orgánu verejnej moci a uzneseniami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto rozhodnutia. Žiada ústavný súd, aby označené oznámenie a uznesenia zrušil a priznal mu tiež „náhradu nemajetkovej ujmy“ v sume 40 000 eur. Takisto žiada o ustanovenie advokáta pre jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo vykonané väzobné trestné stíhanie, kde bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Humenné

(ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 129/2016 z 23. decembra 2016 a kde na základe sťažnosti sťažovateľa nadriadený súd svojím rozhodnutím z 10. januára 2017 toto rozhodnutie zrušil a nahradil väzbu sťažovateľa alternatívnymi opatreniami vrátane uloženia špecifikovaných povinností a primeraných obmedzení. Na základe následne vydaných uznesení okresného súdu č. k. 3 T 129/2016 z 23. októbra 2017 a zo 14. februára 2018 boli uložené povinnosti a obmedzenia zmenené vo vymedzenom rozsahu. Uznesením č. k. 3 T 129/2016 z 9. júla 2018 okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie uložených obmedzení. Sťažovateľ adresoval 8. augusta 2022 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), ktorú odôvodňoval tvrdením, že mu okresný súd účelovo neumožnil podať opravný prostriedok proti jeho uzneseniam z 23. októbra 2017, zo 14. februára 2018 a z 9. júla 2018 (ďalej len „namietané uznesenia“), keďže ho nesprávne poučil o tom, že voči nim nie je prípustná sťažnosť. Ministerstvo spravodlivosti v oznámení č. k. 19575/2022/141 z 12. januára 2023 (ďalej len „namietané oznámenie“) sťažovateľovi uviedlo, že jeho žiadosti nebude vyhovené, keďže nebolo preukázané kumulatívne splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, kde predovšetkým dôvodilo, že postup okresného súdu, resp. jeho poučenie o nemožnosti podať sťažnosť proti namietaným uzneseniam, bol súladný s relevantnými ustanoveniami Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predkladá argumentáciu v podstate totožnú s tou, ktorú uviedol vo svojej žiadosti z 8. augusta 2022 adresovanej ministerstvu spravodlivosti. Nesúhlasí s interpretáciou príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorú v namietanom oznámení formulovalo ministerstvo spravodlivosti, a v jeho postupe, ako aj v postupe okresného súdu týkajúcom sa namietaných uznesení vidí porušenie svojich označených práv. V ústavnej sťažnosti sa dožaduje toho, aby ústavný súd vykonal „test ústavnosti“ namietaných uznesení okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je nespokojnosť sťažovateľa s vybavením jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany ministerstva spravodlivosti, ktorá mala byť sťažovateľovi podľa jeho predstavy spôsobená tým, že bol nesprávne poučený okresným súdom o nemožnosti podať sťažnosť proti namietaným uzneseniam.

5. Pokiaľ ide o namietané oznámenie ministerstva spravodlivosti, ústavný súd hneď v úvode poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný

súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019).

6. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorých ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

7. Z predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že orgánom verejnej moci, ktorý je v zmysle relevantnej právnej úpravy oprávnený posúdiť opodstatnenosť uplatňovaného nároku sťažovateľa na náhradu škody, ktorý nebol uspokojený zo strany ministerstva spravodlivosti, voči ktorému sťažovateľ primárne svoj nárok v zmysle § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. uplatnil, je všeobecný súd. Právna úprava, ktorá sťažovateľovi poskytuje účinný právny prostriedok k ochrane jeho práv (žalobu adresovanú všeobecnému súdu), vylučuje, aby si ústavný súd predčasne uzurpoval právomoc iných orgánov verejnej moci. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

8. Vychádzajúc z uvedeného čiastkového záveru, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného oznámenia ministerstva spravodlivosti ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol.

9. Pokiaľ ide o námietku porušenia všetkých označených práv smerovaných sťažovateľom proti namietaným uzneseniam okresného súdu, ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom

súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

10. Ústavnú sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľ podal až 24. februára 2023, teda dávno po uplynutí určenej zákonnej lehoty dvoch mesiacov, čo je na prvý pohľad zjavné, vychádzajúc z dátumu vydania namietaných uznesení okresného súdu (23. október 2017, 14. február 2018 a 9. júl 2018).

11. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti namietaným uzneseniam okresného súdu je nutné považovať za podanú oneskorene, keďže ústavná sťažnosť nebola podaná v lehote určenej § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje odpustiť zmeškanie tejto lehoty (napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014). Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia označených článkov ústavy a dohovoru namietanými uzneseniami okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

13. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadá, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

14. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zjavné, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných

predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2023

Ľuboš Szigeti
predseda senátu